

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра медичної і клінічної психології

Я.М. Раєвська

2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
психології

Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Експериментальна психологія

спеціальності: 225 Медична психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: 225 Медична психологія
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: Медична психологія
(за наявності) (назва спеціалізації)

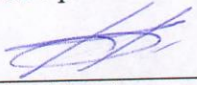
Київ МАУП 2024

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Дерезюк Людмила Анатоліївна, викладач кафедри медичної і клінічної психології

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медичної і клінічної психології

Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми

225 Медична психологія

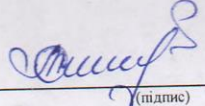
(назва освітньої програми)

16.10.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми (підпис)

Силябус перевірено

___ . ___ . 20___ р.

Заступник директора Т.В. Нич
(підпис)

Пролонговано:

на 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20___ р., протокол № ___

на 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20___ р., протокол № ___

на 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20___ р., протокол № ___

на 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20___ р., протокол № ___

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 2	Галузь знань – 22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	Обов'язкова	
Модулів - 1	Спеціальність – 225 МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ	Рік підготовки	
		5-й	
Змістових модулів - 4		Семестр	
		9-й	
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90	Освітній рівень - МАГІСТР	Лекції (год.)	
		14	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3-4 год.; самостійної роботи студента – 2-3 год.		Практичні(год.)	
		16	
		Самостійна робота(год.)	
		30	
		Всього	
		60	
		Вид контролю	
		Залік	Екзамен

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1. Мета викладання компетентностями різного навчальної дисципліни: направлення для досягнення оволодіти кінцевих результатів навчання.

Метою викладання навчальної дисципліни "Експериментальна психологія та психодіагностика" є формування в студентів фахових компетенцій, системи професійних знань, умінь і практичних навичок з експериментального дослідження психіки, здатності розв'язувати складні задачі та проблеми інноваційного характеру в сфері охорони психічного здоров'я населення, забезпечувати психопрофілактику, психодіагностику та психокорекцію, лікування захворювань, пов'язаних із психічним здоров'ям, вирішення професійних питань в ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов та вимог і можуть передбачати необхідність проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

Основними завданнями викладання дисципліни "Експериментальна психологія та психодіагностика" є:

- опанування студентами експериментального методу в медичній психології;
- розкриття історії розвитку експериментального методу в медичній психології;
- висвітлення типів, основних етапів і умов проведення експериментальних досліджень у медичній психології;

- оцінювання валідності психологічних експериментів і достовірності їх результатів у медичній психології;
- опанування студентами навичок Вмінь експериментального, квазіекспериментального та кореляційного дослідження психіки.

Предметом дисципліни є методи психологічного дослідження.

За структурно-логічною схемою дисципліна "Експериментальна психологія та психодіагностика" вивчається після дисциплін "Загальна психологія". "Медична психологія. Вступ до спеціальності" й передує вивченню дисциплін "Медична психологія та основи психосоматики" "Психологія особистості. Вікова, педагогічна та диференціальна психологія" "Психіатрія. Наркологія. Патопсихологія"

2.2. Очікувані результати: оволодіння компетентностями різного спрямування для досягнення кінцевих результатів навчання згідно програми 225 "Медична психологія"

2.2.1. Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.2.2. Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань

про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2.3. Спеціальні фахові (предметні) компетентності:

СК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

СК 4. Здатність до вибору оптимальних методів та проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта.

СК 5. Здатність до оцінювання результатів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження, аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

СК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги, з урахуванням вікових, • гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.

СК 11. Здатність до діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги.

СК 12. Здатність до психопрофілактики серед людей груп ризику, психодіагностики, психокорекції та лікування хворих соматичного і психічного профілю спільно з відповідними лікарями-спеціалістами, психологічної реабілітації із застосуванням спеціальних методик.

СК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників.

2.2.5. Програмні результати навчання:

РН 1. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій.

РН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії.

РН 8. Застосовувати сучасні методи корекції функціональних станів (фармакологічні, поведінкові, фізичні).

РН 10. Відшуковувати необхідну інформацію в професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення професійної практики.

РН 11. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів надання допомоги.

РН 12. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері медичної психології.

РН 14. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти у сфері медичної психології, та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.

РН 15. Приймати ефективні рішення, у тому числі в умовах невизначеності.

Після опанування дисципліни «Експериментальна психологія психодіагностика» студенти будуть знати:

- методологічні засади медико-психологічного дослідження;
- етапи становлення експериментального методу в медичній психології;
- класифікацію та характеристику емпіричних методів медико-психологічних досліджень;
- дескриптивну, кореляційну, маніпулятивну дослідницькі парадигми в медичній психології;
- процедуру та організацію медико-психологічного експерименту;
- джерела виникнення та способи контролю змінних;
- схеми основних експериментальних і квазіекспериментальних планів у медичній психології; вміти: визначати методологічні засади психологічного дослідження в медичній психології;
- визначати етапи становлення експериментального методу в медичній психології; класифікувати емпіричні методи медико-психологічних досліджень;
- визначати й аналізувати основні дослідницькі парадигми в медичній психології;
- визначати процедуру та організовувати медико-психологічний експеримент; . визначати схеми основних експериментальних і квазіекспериментальних планів; визначати типи, основні етапи та умови проведення експериментального методу дослідження психіки; аналізувати і оцінювати валідність проведених психологічних експериментів, достовірність отриманих результатів і можливість їх застосування в психологічній практиці.

3. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни ОК 18.

	Ус Б0	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	

Назва змістових модулів, тем		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Самостійна
Змістовий модуль 1 “Науково-теоретичні основи експериментальної психології”							
Тема 1.1 Експериментальна психологія як наукова та практична діяльність	6	4	-	-	-	-	2
Тема 1.2 Неекспериментальні методи дослідження психології	6	4	-	-	-	-	2
Тема 1.3 Природний та лабораторний експеримент	6	-	-	4	-	-	2
Тема 1.4 Констатуючий та формуючий експеримент	6	-	-	4	-	-	2
Тема 1.5 Моделювання як метод психологічного дослідження	6	-		4	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	-	12	-	-	10
Змістовий модуль 2 “Методологія експериментального дослідження”							
Тема 2.1 Організація експериментального дослідження в психології	6	4	-	-	-	-	2
Тема 2.2 Планування експерименту. Валідність методик дослідження.	6	4	-	-	-	-	2
Тема 2.3 Аналітичний огляд джерел наукової літератури	6	-	-	4	-	-	2
Тема 2.4 Формування вибірки досліджуваних	6	-	--	4	-	-	2
Тема 2.5 Статистична обробка та аналіз результатів експериментального дослідження в психології	6	-	-	4	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	-	12	-	-	10
Усього	60	8	-	32	-	-	20
Загалом	60	14	-	16	-	-	30

4. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ І "ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ"

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»

Лекція 1. "Експериментальна психологія як наукова та практична діяльність." Експериментальна психологія як наука. Історія становлення та розвитку експериментальної психології. Класифікація методів психологічного дослідження. Неекспериментальні методи дослідження. Усне та письмове психодіагностичне дослідження. Спостереження, інтерв'ювання, анкетування. Соціально-психологічне дослідження. Архівні методи дослідження. Контент-аналіз документів. Організаційні методи психологічного дослідження. Порівняльний, комплексний, лонгітюдний методи дослідження. Теорія вимірювань. Психологічне вимірювання в експерименті. Процес шкалювання, характеристики шкал. Сутність і види експериментального психологічного дослідження. Лабораторний, природний, констатуючий, формуючий експеримент. Експериментальне навчання. Оперативний експеримент.

Ключові слова: психологія, дослідження, експеримент, неекспериментальні дослідження, анкета, інтерв'ю, види експериментального дослідження, шкали, вимірювання.

Література [1-7]

Практичне заняття 1. Неекспериментальні методи дослідження в психології. Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

Практичне заняття 2. Природний та лабораторний експеримент.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

Практичне заняття 3. Констатуючий та формуючий експеримент.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

Практичне заняття 4. Моделювання як метод психологічного дослідження. Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

Теми для самостійної роботи:

1. Історія становлення та розвитку експериментальної психології.
2. Класифікація методів психологічного дослідження.
3. Неекспериментальні методи дослідження в психології.
4. Метод інтерв'ю та його організація в психології
5. Метод анкетування в психології.
6. Спостереження як метод дослідження.
7. Організація та проведення соціально-психологічного дослідження.
8. Метод контент-аналізу в психології.
9. Методи організації експериментального дослідження: порівняльний, комплексний, лонгітюдний.
10. Поняття шкалювання в психологічних дослідженнях. Характеристики шкал.
11. Лабораторний та природний експерименти.
12. Констатуючий і формуючий експерименти.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

«МЕТОДОЛОГІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ»

Лекція 1. "Організація експериментального дослідження в психології. " Етапи експериментального дослідження. Підготовчий етап експериментального дослідження. Постановка наукової проблеми. Ідея, актуальність, мета експериментального дослідження. Формулювання гіпотези дослідження. Стратегія та програми експериментального дослідження. Постановка завдань, визначення об'єкту й предмету експериментального дослідження. Співвідношення об'єкту предмету психології. Експериментальні змінні та способи їх контролювання. Поняття про валідність експериментального дослідження. Сутність і види валідності. Планування експерименту. Експериментальні плани, їх класифікація. Доекспериментальні, квазіекспериментальні, факторні плани. План Соломона. Плани істинних

експериментів. Сутність кореляційного дослідження. Психологічні особливості поведінки досліджуваного та дослідника в експерименті. Особистість експериментатора, його діяльність у дослідженні. Досліджуваний як суб'єкт експериментального процесу. Статистичні методи в психологічних вимірюваннях. Сутність статистичного методу. Аналіз первинних статистик. Варіаційні ряди. Параметричні та непараметричні статистичні методи.

Нормальний розподіл як чинник параметричності-непараметричності експериментальних значень. Кореляційний аналіз як метод статистики. Дослідження "випадок-контроль", визначення ризиків. Статистична значимість емпіричних показників. Належність крайніх членів вибірки до статистичної сукупності. Довірчий інтервал, середнє арифметичне, помилки, похибки. Сутність статистичної значимості отриманого показника. Достовірність результатів дослідження. Візуалізація результатів дослідження, їх графічне представлення. Оформлення результатів дослідження. Структурно-психологічний аналіз психологічних експериментів.

Ключові слова: експеримент, планування експерименту, об'єкт та предмет дослідження, завдання дослідження, гіпотеза дослідження, статистична обробка результатів дослідження, графічне представлення результатів дослідження.

Література [1-7]

Практичне заняття 1. Планування експерименту. Валідність методик дослідження. Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

Практичне заняття 2. Аналітичний огляд джерел наукової літератури.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

Практичне заняття 3. Формування вибірки досліджуваних.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

Практичне заняття 4. Статистична обробка та аналіз результатів експериментального дослідження в психології.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

Теми для самостійної роботи:

1. Підготовчий етап експериментального дослідження. Постановка наукової проблеми. Ідея, актуальність, мета експериментального дослідження.
2. Постановка завдань, визначення об'єкту предмету експериментального дослідження. Співвідношення об'єкту й предмету в психології.
3. Експериментальні змінні та способи їх контролювання В психологічному дослідженні.
4. Поняття про валідність експериментального дослідження. Сутність і види валідності.
5. Планування експерименту. Експериментальні плани, їх класифікація Доекспериментальні, квазіекспериментальні, факторні плани. План Соломона. Плани істинних експериментів

6. Психологічні особливості поведінки досліджуваного та дослідника в експерименті. Особистість експериментатора, його діяльність у дослідженні Досліджуваний як суб'єкт експериментального процесу.
7. Статистичні методи в психологічних вимірюваннях. Сутність статистичного методу. Параметричні та непараметричні статистичні методи. Нормальний розподіл параметричності-непараметричності експериментальних значень.
8. Сутність поняття кореляції. Кореляційний аналіз як метод статистики.
9. Дослідження "випадок-контроль", визначення ризиків.
10. Статистична значимість емпіричних показників. Належність крайніх членів вибірки до статистичної сукупності. Довірчий інтервал, середнє арифметичне, помилки, похибки. Сутність статистичної значимості отриманого показника.
11. Оцінка достовірності результатів дослідження.
12. Структурно-психологічний аналіз психологічних експериментів.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

5. Контроль навчальних досягнень

5.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів
Відвідування лекцій	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	-	-
Відвідування практичних занять	1	2	2
Відвідування лабораторних занять	1	-	-
Робота на семінарському занятті	10	-	-
Робота на практичному занятті	10	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-

5.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.

Самостійна робота 1.

1. Підготувати презентацію на тему: Історія становлення та розвитку експериментальної психології.
2. Підготувати презентацію на тему: Класифікація методів психологічного дослідження.

Самостійна робота 2.

1. Підготувати презентацію на тему: Неекспериментальні методи дослідження в психології.
2. Підготувати презентацію на тему: Метод інтерв'ю та його організація в психології.

Самостійна робота 3.

1. Підготувати презентацію на тему: Метод анкетування в психології.
2. Підготувати презентацію на тему: Спостереження як метод дослідження.

Самостійна робота 4.

1. Підготувати презентацію на тему: Організація та проведення соціально-психологічного дослідження.
2. Підготувати презентацію на тему: Метод контент-аналізу В психології.
3. Підготувати презентацію на тему: Методи організації експериментального дослідження: порівняльний, комплексний, лонгітюдний.
4. Підготувати презентацію на тему: Поняття шкалювання В психологічних дослідженнях. Характеристики шкал.

Самостійна робота 5.

1. Підготувати презентацію на тему: Лабораторний та природний експерименти.
2. Підготувати презентацію на тему: Констатуючий і формуючий експерименти.

Самостійна робота 6.

1. Підготувати презентацію на тему: Підготовчий експериментального дослідження. Постановка наукової проблеми. етап Ідея, актуальність, мета експериментального дослідження.
2. Підготувати презентацію на тему: Постановка завдань, визначення об'єкту й предмету експериментального дослідження. Співвідношення об'єкту й предмету в психології.

Самостійна робота 7.

1. Підготувати презентацію на тему: Експериментальні змінні та способи їх контролювання в психологічному дослідженні.
2. Підготувати презентацію на тему: Поняття про валідність експериментального дослідження. Сутність і види валідності.

Самостійна робота 8.

1. Підготувати презентацію на тему: Планування експерименту. Експериментальні плани, їх класифікація. Доекспериментальні, квазіекспериментальні, факторні плани. План Соломона. Плани істинних експериментів.
2. Підготувати презентацію на тему: Психологічні особливості поведінки досліджуваного та дослідника в експерименті. Особистість експериментатора, його діяльність у дослідженні. Досліджуваний як суб'єкт експериментального процесу.

Самостійна робота 9.

1. Підготувати презентацію на тему: Статистичні методи В психологічних вимірюваннях. Сутність статистичного методу. Параметричні та непараметричні статистичні методи. Нормальний розподіл як чинник параметричності-непараметричності експериментальних значень.
2. Підготувати презентацію на тему: Сутність поняття кореляції. Кореляційний аналіз як метод статистики.
3. Підготувати презентацію на тему: Дослідження "випадок-контроль" визначення ризиків.

Самостійна робота 10.

1. Підготувати презентацію на тему: Статистична значимість емпіричних показників. Належність крайніх членів вибірки до статистичної сукупності. Довірчий інтервал, середнє арифметичне, помилки, похибки. Сутність статистичної значимості отриманого показника.

2. Підготувати презентацію на тему: Оцінка достовірності результатів дослідження.
3. Підготувати презентацію на тему: Структурно-психологічний аналіз психологічних експериментів.

Самостійна робота 11.

1. Підготувати презентацію на тему: Поняття про пізнавальні психічні процеси та значення їх дослідження в медичній психології.
2. Підготувати презентацію на тему: Дослідження сприйняття.

Самостійна робота 12.

1. Підготувати презентацію на тему: Дослідження уваги.
2. Підготувати презентацію на тему: Дослідження пам'яті.
3. Підготувати презентацію на тему: Психодігностичні методики Шульте, Крепеліна, Блейхера, Лурії, Мюнстерберга.

Самостійна робота 13.

1. Підготувати презентацію на тему: Дослідження логіки мислення, процесів аналізу та синтезу інформації, виділення головного та другорядного.
2. Підготувати презентацію на тему: Методики виключення, класифікації, послідовностей.
3. Підготувати презентацію на тему: Використання прислів'їв для оцінки мислення

Самостійна робота 14.

1. Підготувати презентацію на тему: Логічні задачі, їх використання в психодіагностиці.
2. Підготувати презентацію на тему: Основні підходи до вивчення інтелекту в психології.

Самостійна робота 15.

1. Підготувати презентацію на тему: Значення дослідження мислення та інтелекту в клінічній діагностиці та психолого-психіатричній експертизі.
2. Підготувати презентацію на тему: Дослідження критичності мислення, креативності, творчості

Самостійна робота 16.

1. Підготувати презентацію на тему: Проективні методики в діагностиці особистості.
2. Підготувати презентацію на тему: Діагностика емоційної сфери особистості.

Самостійна робота 17.

1. Підготувати презентацію на тему: Виявлення прихованої депресії.
2. Підготувати презентацію на тему: Діагностика настрою.
3. Підготувати презентацію на тему: Методика САН.
4. Підготувати презентацію на тему: Кольоровий тест Люшера.

Самостійна робота 18.

1. Підготувати презентацію на тему: Методики незавершених речень, малюнків ТАТ, сюжетних картинок.
2. Підготувати презентацію на тему: Діагностика ціннісних орієнтацій, лідерських якостей, мотиваційного спрямування особистості.
3. Підготувати презентацію на тему: Профорієнтаційна діагностика школярів і дорослих.

Самостійна робота 19.

1. Підготувати презентацію на тему: Діагностика міжособистісних стосунків "батьки-діти".
2. Підготувати презентацію на тему: Діагностика психологічного клімату у виробничому колективі.
3. Підготувати презентацію на тему: Діагностика комунікативної сфери особистості.
4. Підготувати посенташою тему: Діагностика психологічної сумісності.

Самостійна робота 20

1. Підготувати презентацію на тему: Поняття Я-концепції особистості, діагностика співвідношення між Я-ідеальним і Я-реальним.
2. Підготувати презентацію на тему: Діагностика самоактуалізації особистості. Діагностика травми.

Критерії оцінювання:

- змістовність - 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення - 2 бали

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;
Додаткові: 2-7

5.3. Форми проведення МОДУЛЬНОГО контролю критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Студентам пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь

Критерії оцінювання:

виконання тестових завдань - максимум 25 балів

Тестування за питаннями державного ліцензійного іспиту «Крок-2».

Тестування за питаннями «Крок-2» є допуском до екзамену. Студенти відповідають на 20 питань, на тестування відводиться 20 хвилин. Якщо студент правильно відповідає на 12 та більше питань ($\geq 60\%$), то він отримує допуск до здачі екзамену. Якщо студент відповідає на 11 і менше питань, то він до екзамену не допускається і має перескласти це тестування. Екзамен проводиться в усній формі по білетах.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДЗ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Загальна психологія» - це вид науково-дослідної роботи студента, форма самостійного вивчення актуальних проблем, переданих начальною програмою курсу.

ІНДЗ - початковий етап науково-педагогічного дослідження, воно обов'язково має містити результати власного пошуку і висновків, відображати певний рівень навчальної компетентності студента ЩоДо вирішення поставлених завдань.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять та охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ - навчально-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Критерії оцінювання ІНДЗ (навчально-педагогічного дослідження у вигляді есе)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка (у балах)
1	Формулювання мети і завдань роботи	3
2	Складання плану, чіткості послідовність викладу матеріалу	5
3	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Internet), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів	12
4	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	4
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ	4
6	Якість оформлення роботи	1

Тематика реферативного дослідження:

1. Передумови виникнення і становлення експериментального методу в психології. Витоки експериментальної психології. Внесок різних наук у становлення експериментального методу в психології.
2. Етапи становлення експериментальної психології: долабораторний і лабораторний етапи. Розвиток експериментальної психології. Предмет експериментальної психології на сучасному етапі.
3. Розвиток вітчизняної експериментальної психології. Різні підходи до розуміння сутності експерименту і його структури (Л. С. Виготський, Г. С. Костюк, О. М. Леонтьєв, С. Д. Максименко, С. Л. Рубінштейн та ін.). Сучасні тенденції розвитку і основні проблеми експериментального методу в психології.
4. Загальна характеристика психологічного дослідження. Рівні психологічного дослідження. 5. Поняття методології у сучасній науці. Значення методології для психології. Рівні методології. Основні функції методології.
6. Поняття про методи і методики психологічного дослідження. Класифікація методів наукового дослідження. Типологія методів у психології. Критерії правильності вибору методу дослідження.
7. Особистісний, діяльнісний та системний підходи як методологічна основа психологічного дослідження у вітчизняній психології.
8. Людина як суб'єкт і об'єкт науки. Етика психологічного дослідження і проблема соціальної відповідальності дослідника.
9. Загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження психіки. Принципи наукового дослідження психіки: загальні (детермінізму, єдності свідомості та діяльності, розвитку, системного підходу та ін.) та спеціальні (принцип репрезентативності об'єкту дослідження, валідності предмету дослідження, надійності експериментальних умов, інваріантності результату, зв'язку теорії з практикою та ін.). Місце експерименту в системі емпіричних методів дослідження психіки.
10. Специфіка експерименту в психології. Структура експерименту. Типи експериментів.
11. Функціональний контроль незалежної змінної як умова психологічного експериментування.
12. Експеримент і квазіексперимент.
13. Кореляційний підхід у психології.
14. Особливості експерименту у віковій, педагогічній, соціальній психології та інших галузях психологічної науки.
15. Переваги експериментального дослідження психіки порівняно зі спостереженням (можливість вивчення психічної реальності в найсприятливіших умовах, встановлення причин та закономірностей психіки, перевірки істинності наукових теорій тощо). Проблеми експериментального дослідження

- психіки (неможливість безпосереднього вивчення базових психічних процесів, штучність, порушення природного розвитку подій, етичність, подвійна суб'єктність тощо).
16. Комунікативні артефакти (ефекти Розенталя, Хотторна, аудиторії, первинності тощо) та їх запобігання в експериментальному дослідженні психіки.
17. Змінні в психології. Вимір змінних. Поняття змінної в психологічному дослідженні. Види змінних.
18. Незалежні змінні та їх види. Проблема виокремлення та контролю незалежної змінної.
19. Залежні змінні та їх характеристики.
20. Проміжні змінні і їх особливості.
21. Змінні, що контролюються. Джерела артефактів у маніпулюванні змінними. Змішування змінних та проблема контролю в маніпулюванні змінними.
22. Вимір у психології. Психологічні шкали (за С. Стівенсом). Номінальна шкала. Шкала порядку. Шкала інтервалів. Шкала пропорцій. Основні характеристики шкал. Умови застосування шкал.
23. Психодіагностичні методики як засіб виміру змінних. Класифікація психодіагностичних методик: за предметною спрямованістю, за джерелом отримання інформації та інформованості досліджуваних тощо.
24. Критерії якості виміру змінних: об'єктивність, надійність, валідність.
25. Квазіекспериментальне дослідження. Проспективний та ретроспективний квазіексперимент.
26. План для двох нееквівалентних груп з тестуванням до і після випробування; план з попереднім та підсумковим тестуванням двох рандомізованих груп; плани дискретних часових серій для однієї групи або для двох нееквівалентних груп.
27. Гіпотези в структурі психологічного дослідження. Гіпотеза і психологічні закономірності. Проблема реконструкції психологічної реальності при перевірці гіпотези.
28. Рівні гіпотез: теоретичний, емпіричний, статистичний рівні.
29. Принцип фальсифікації і верифікації наукових гіпотез.
30. Види гіпотез (причинно-наслідкові, функціональної залежності та ін.).
31. Вимоги до формулювання гіпотез. Ознаки „правильної“ гіпотези.
32. Експериментальна гіпотеза та її особливості. Види експериментальних гіпотез.
33. Контргіпотеза і третя конкуруюча гіпотеза.
34. Статистичні гіпотези при обробці результатів експерименту. Гіпотези про відмінність і подібність. Нуль-гіпотеза. Помилки першого і другого роду при прийнятті статистичного рішення і можливість їх уникнення. Асиметрія висновків при перевірці нуль-гіпотези.
35. Валідність експерименту як базова характеристика його відповідності усталеним нормам та стандартам, прийнятим у експериментальній психології. Типологія валідності: внутрішня, зовнішня, конструктивна, операційна, валідність «здорового глузду», статистична та індивідуальна валідність.
36. Фактори, що загрожують валідності експерименту. Факт і артефакт у експерименті. Проблема контроль в експерименті.
37. Етапи експериментального дослідження психіки. Загальна характеристика етапів психологічного експерименту.
38. Організація експерименту в психології. Проблема досягнення валідності експерименту. 39. Валідність експерименту і експериментальний контроль. Бездоганий експеримент (ідеальний, нескінченний, повної відповідності) як критерій валідності психологічного експерименту.
40. Фактори часу, задачі та суб'єктивний фактор загрози валідності експерименту. Особливості досліджуваних і проблема валідності експерименту.
41. Генеральна сукупність і експериментальна вибірка. Репрезентативність вибірки. Стратегії відбору досліджуваних в експериментальну вибірку.
42. Практика експериментування і можливі методологічні помилки. Проблема об'єктивності і надійності експериментальних даних.
43. Обробка і узагальнення результатів експериментального дослідження. Якісна і кількісна обробка результатів експериментування.
44. Проблема інтерпретації результатів експериментального дослідження психіки.
45. Планування психологічного експерименту. Поняття про планування психологічного експерименту. Умови і форми планування. Типи планування. Змістове і формальне планування.

46. План як експериментальна схема варіювання умов незалежної змінної. Види планів. Простий план і його різновиди.
47. План з попереднім і підсумковим тестуванням і умови його використання. План з підсумковим тестуванням. План Р. Соломона.
48. Складний (факторний) план. Планування за латинським греко-латинським квадратом.
49. Особливості експериментальних планів для одного досліджуваного. Типи експериментальних схем, що використовуються в процесі вивчення психіки одного досліджуваного.
50. Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки. Поняття про інтерпретацію результатів експерименту. Рівні інтерпретації змістовий і формальний. Складові інтерпретації експериментальних результатів.
51. Особливості обробки результатів експериментального дослідження в психології. Кількісна і якісна обробка.
52. Проблема узагальнення результатів дослідження. Типові помилки узагальнення експериментальних даних.
53. Вимоги до складання звіту про результати експериментального дослідження психіки. Складові звіту.
54. Кореляційний підхід у психологічному дослідженні. Кореляційний підхід як метод пасивно-спостережувального дослідження і як засіб статистичної оцінки гіпотез про зв'язки.
55. Види зв'язку в кореляційних дослідженнях (істинні і хибні кореляції, автокореляції та ін.). 56. Міри зв'язку і міри відмінностей в кореляційному дослідженні.
57. Залежність вибору коефіцієнту кореляції від виду психологічних шкал. Параметричні і непараметричні коефіцієнти кореляції.
58. Контроль у кореляційних дослідженнях.
59. Підбір груп в кореляційних і квазіекспериментальних схемах.
60. Оцінка валідності кореляційного дослідження.
61. Спостереження як метод безпосереднього дослідження реальності, спрямований на ідентифікацію, найменування, порівняння, опис та класифікацію окремих явищ та їх сукупності.
62. Біографічний метод як комплексний метод психологічного дослідження, спрямований на вивчення біографічних подій (життєвого шляху) людини.
63. Метод аналізу продуктів діяльності - система дослідницьких процедур, спрямованих на збір, систематизацію, аналіз та тлумачення продуктів діяльності людини.
64. Методи опитування. Метод інтерв'ю, його види (стандартизоване, нестандартизоване), переваги та недоліки кожного з них. Анкета та її види. Запитання анкети (відкриті, закриті, напівзакриті). Побудова анкети (структура). Основні правила побудови анкети.
65. Бесіда та правила її проведення. Спілкування. Функції та структура спілкування, особливості психічних процесів при спілкуванні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-7

5.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Залік. Екзамен

5.6. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Предмет і завдання експериментальної психології.
2. Витоки експериментальної психології.
3. Становлення експериментального методу в психології.
4. Особливості сучасного етапу експериментальної психології.
5. Основні підходи до розуміння експерименту у вітчизняній психології.
6. Загальна характеристика емпіричних методів дослідження психіки.
7. Місце експерименту в системі методів наукового дослідження психіки.
8. Проблеми експериментального дослідження психіки.
9. Проблема етичності психологічного експерименту.
10. Комунікативні артефакти в експериментальному дослідженні психіки.

11. Засоби уникнення комунікативних артефактів.
12. Переваги експерименту як методу психології.
13. Перспективи експериментального методу в сучасній психології.
14. Експеримент як засіб пізнання психіки людини.
15. Структура експерименту.
16. Специфіка експерименту в психології.
17. Принципи експериментального дослідження психіки.
18. Основні відмінності експериментування і спостереження.
19. Типи експериментів та їх характеристика
20. Лабораторний експеримент: специфіка і доцільність застосування.
21. Природний експеримент у психології.
22. Кон статуючий експеримент у психології.
23. Формуючий експеримент у психології.
24. Експеримент у соціальній психології.
25. Експеримент у віковій та педагогічній психології.
26. Квазіексперимент як метод психологічного дослідження.
27. Проблема валідності квазіекспериментального дослідження психіки.
28. Гіпотеза в структурі психологічного дослідження. Рівні гіпотез.
29. Контргіпотеза треті конкуруюча гіпотеза В психологічному експерименті.
30. Вимоги до формулювання гіпотези.
31. Статистичні гіпотези.
32. Направлені і ненаправлені гіпотези.
33. Нуль-гіпотеза і значущі результати дослідження.
34. Умови відхилення нуль-гіпотези.
35. Помилки першого і другого роду при прийнятті статистичного рішення.
36. Поняття про змінну в психологічному експерименту
37. Види змінних при перевірці гіпотези.
38. Незалежна змінна: зміст та особливості прояву.
39. Залежна змінна: зміст та особливості прояву.
40. Проміжні змінні
41. Зовнішні змінні.
42. Змінні і експериментальний контроль.
43. Проблема змішування змінних і можливості її розв'язання.
44. Ефекти послідовності при маніпулюванні змінними і засоби їх уникнення.
45. Вимір змінних у психології.
46. Поняття про шкали в психології.
47. Номінальна шкала.
48. Рангова шкала.
49. Шкала інтервалів і її характеристика.
50. Шкала пропорцій і її характеристика.
51. Методики виміру змінних. Психодігностичні методики при реалізації експериментального методу.
52. Критерії якості виміру змінних : об'єктивність, надійність, валідність.
53. Мислений (бездоганний) і реальний експерименти.
54. Ідеальний експеримент.
55. Нескінчений експеримент.
56. Експеримент повної відповідності
57. Мислений експеримент і валідність експерименту.
58. Види валідності.
59. Внутрішня валідність (надійність) експерименту.
60. Зовнішня валідність експерименту.
61. Фактори, що загрожують валідності психологічного експерименту.
62. Вибірка і генеральна сукупність.

63. Характеристики вибірки: міри центральної тенденції.
64. Міри мінливості як характеристики вибірки.
65. Репрезентативність вибірки і умови її досягнення.
66. Загальна характеристика стратегій підбору досліджуваних у вибірку.
67. Техніка рандомізації.
68. Стратометричний відбір до вибірки.
69. Метод попарного відбору до експериментальної та контрольної групи.
70. Використання природних груп у експериментальному дослідженні психіки і проблема валідності експерименту.
71. Основні етапи експериментального дослідження психіки.
72. Характеристика теоретичного етапу експериментального дослідження психіки.
73. Характеристика підготовчого етапу експериментального дослідження психіки.
74. Планування експерименту. Плани дослідження.
75. Прості експериментальні плани.
76. Факторні плани і їх характеристика
77. Практика експериментування і можливі методологічні помилки.
78. Поняття про інтерпретацію експериментальних даних. Складові інтерпретації.
79. Якісна і кількісна обробка даних експериментального дослідження.
80. Статистична обробка даних.
81. Можливості аналізу латентних закономірностей експериментальних даних.
82. Проблема пояснення експериментальних даних.
83. Форми пояснення даних психологічного експерименту.
84. Узагальнення експериментальних даних і його види.
85. Можливі помилки узагальнення експериментальних даних.
86. Експериментальний контроль і валідність експерименту.
87. Кореляційний підхід у психологічних дослідженнях.
88. Контроль валідності в кореляційному дослідженні психіки.
89. Особливості підбору груп у кореляційному дослідженні.
90. Міри зв'язку і міри відмінностей у кореляційному дослідженні

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між статусом і самооцінкою особистості та розробити план її експериментальної перевірки.
2. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між інтелектом і порядком народжуваності дитини та розробити план її експериментальної перевірки.
3. Сформулювати гіпотезу про "тиск" групи на індивідуальну думку людини та розробити план її експериментальної перевірки.
4. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між часом очікування на певні процедури і успішністю проходження та розробити план експериментальної перевірки.
5. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між продуктивністю запам'ятовування і кількістю повторень та розробити план її експериментальної перевірки.
6. Сформулювати гіпотезу про особливості перебігу психічних процесів особистості, коли вона перебуває наодинці і серед інших людей, та розробити план її експериментальної перевірки.
7. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між ефективністю діяльності і рівнем мотивації людини та розробити план її експериментальної перевірки.
8. Сформулювати гіпотезу про можливість існування екстрасенсорного сприймання та розробити план її експериментальної перевірки.
9. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між статтю та ефективністю діяльності і розробити план її експериментальної перевірки.
10. Сформулювати гіпотезу про гендерні особливості агресивності та розробити план її експериментальної перевірки.

11. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між ставленням людини до матеріалу, що запам'ятовується, і успішністю запам'ятовування та розробити план її експериментальної перевірки.
12. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між первинною інформацією про людини і її подальшим оцінюванням та розробити план її експериментальної перевірки.
13. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між рівнем розвитку соціально-психологічного клімату колективу та ефективністю його виробничої діяльності і розробити план її експериментальної перевірки.
14. Сформулювати гіпотезу про існування «ефекту ореолу» та розробити план її експериментальної перевірки.
15. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між статтю та синдромом професійного «вигорання» і розробити план її експериментальної перевірки.
16. Сформулювати гіпотезу про вплив телевізійних програм агресивного спрямування на рівень агресивності особистості та розробити план її експериментальної перевірки.
17. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між локусом контролю і успішністю людини та розробити план її експериментальної перевірки.
18. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між рівнем емоційної напруженості і рівнем інтелектуального контролю за поведінкою та розробити план її експериментальної перевірки.
19. Сформулювати гіпотезу про залежність ступеня навіюваності від віку досліджуваних та розробити план її експериментальної перевірки.
20. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між стилем сімейного виховання і девіантною поведінкою дитини та розробити план її експериментальної перевірки.
21. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між темпераментом і успішністю трудової діяльності та розробити план її експериментальної перевірки.
22. Сформулювати гіпотезу про вплив установки на особливості сприймання людини та розробити план її експериментальної перевірки.
23. Сформулювати гіпотезу про зв'язок ставлення батьків до дитини і її самооцінки та розробити план її експериментальної перевірки.
24. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між ціннісними орієнтаціями батьків і дітей та розробити план її експериментальної перевірки.
25. Сформулювати гіпотезу про гендерні особливості просторового мислення та розробити план її експериментальної перевірки.
26. Сформулювати гіпотезу про вікові особливості пам'яті та розробити план її експериментальної перевірки.
27. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між самооцінкою і рівнем агресивності людини та розробити план її експериментальної перевірки.
28. Сформулювати гіпотезу про зв'язок між статтю і рівнем розвитку емпатії та розробити план її експериментальної перевірки.
29. Сформулювати гіпотезу про вплив стереотипів на особливості сприймання людини та розробити план її експериментальної перевірки.
30. Сформулювати гіпотезу про умови розвитку комунікативних навичок особистості та розробити план її експериментальної перевірки.

Рекомендовані джерела

5.7. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість оцінок
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6.1. Основна (базова) література:

1. Максименко С. Д. Експериментальна психологія: підручник / С. Д. Максименко, Е. Л. Носенко.- К.: ЦНЛ, 2019.- 360 с.

6.2. Додаткова література:

2. Галян О. І. Експериментальна психологія: навч. посібник / О. І. Галян, І. М. Галян. - К.: Академвидав, 2012.- 402 с.

3. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях : Навч. посібник / В. В. Горбунова. - К.: ВД "Персонал", 2007.- 208 с.

4. Боснюк В. Ф. Експериментальна психологія: курс лекцій / В. Ф. Боснюк.-Харків, 2016.- 182 с.

5. Максименко С. Д. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус): навч. посібник / С. Д. Максименко, Е. Л. Носенко. - К.: МАУП, 2002.- 128 с.

6. Павлюк Т. М. Експериментальна психологія: метод. рекомендації для самостійної роботи студентів / Т. М. Павлюк.- Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2020.- 36 с.

7. Бедан В. Б. Експериментальна психологія: практикум / В. Б. Бедан.- Одеса: Фенікс, 2021.- 89 с.